

Tisícky Kanadánov na zimu odlietajú

Podobne ako sa vták snehuľka severská (*plectrophenax nivalis*) na zimu sťahuje zo severnej Škandinávie, Škótska a Islandu do zimovísk v strednej a južnej Európe, asi 100 000 Kanadánov, ktorým sa hovorí snowbirds (v preklade snehuľka severská), opúšťa svoje rodné, snehom pokryté domovy a sťahujú sa do teplotne prívětivejších kútov sveta. Zvlášť obľúbené sú Spojené štáty americké, predovšetkým Florida, Kalifornia, Texas alebo Arizona a Mexiko. Od roku 1991 existuje Canadian Snowbird Association, ktorá má asi 80 000 členov, ktorí až 6 mesiacov v roku pobývajú mimo Kanadu. Cieľom tejto celoštátnej neziskovej organizácie je aktívne brániť a zlepšovať práva a výsady cestujúcich Kanadánov tak isto, ako ich bránila už pri svojom vzniku, kedy Ontário ilegálne obmedzilo cestovné poistenie a cena dodatočného poistenia vystúpila o 300%. Horúcou témou tohtoročnej zimy sú voľby. Snowbirds budú mať možnosť voliť aj zo zahraničia, a to aj faxom, svoju zahraničnú adresu však musia zaregistrovať do konca decembra. Tí, ktorí opúšťajú Kanadu až po Novom roku, môžu hlasovať predčasne už 13., 14. a 16. januára. www.snowbirds.org www.elections.ca

Vianočné sviatky v Kanade

V Kanade sa tradične vianočné sviatky oslavujú dvojakým spôsobom – a duchu anglofónnych - protestantských a frankofónnych - katolíckych tradícií. Dnes sú však oslavy v období vianočných sviatkov ovplyvnené príchodom celého radu ďalších etníc z najrôznejších kútov sveta a ich zvykmi. Vo frankofónnej časti Kanady, najmä v Québecu, sa na Štedrý deň (kedy ide ešte väčšina ľudí do práce) večer stretnú všetci príbuzní, aby sa o polnoci zúčastnili slávnostnej omše. Až po nej nasleduje slávnostná hostina s plneným moriakom a brusnicovou omáčkou a nesmie chýbať ani québecké národné jedlo, mäsový koláč la tourtière. V anglofónnej Kanade sa hlavná oslava presúva až na 25. decembra (ale aj tu ľudia chodia na polnočnú omšu). Deň začína rozbalovaním darčiekov, ktoré deti nachádzajú v tradičnej pančuche. Dal im ich tam Santa Claus (pôvodne svätý Mikuláš), aspoň podľa tradície, ktorú do Severnej Ameriky priviezli holandskí osadníci. Slávnostné jedlo začína v skorých popoludňajších hodinách a dominuje mu taktiež plnený moriak, šunka a ovocné koláče ako dezert. Niektoré vianočné zvyky majú Kanadania rovnaké ako Slováci (a ďalší Európania). Kanadania, rovnako ako Slováci (a pred nimi Keltovia), napríklad veria na magickú moc imela a od 18. storočia si ním zdobia svoje domovy. Samostatnú kapitolu tvoria vianočné zvyky pôvodných obyvateľov. Napríklad Inuiti v decembri oslavujú veľký zimný festival Sinck Tuck, pri ktorom tancujú a rozdávať si darčeky.

Kampaň za zmenu prístupu k oslave Vianoc

Nikoho asi neprekvapí, že aj v Kanade predstavujú Vianoce pre niektorých ľudí predovšetkým stres spojený s nakupovaním darčiekov a prípravou osláv. Existujú však aj jednotlivci a organizácie, ktoré vystupujú proti konzumnému prístupu k vianočným oslavám. Protestantská cirkev Mennonitov tak napríklad iniciovala celonárodnú kampaň, v ktorej vyzýva všetkých občanov, aby sa snažili vymyslieť alternatívne spôsoby obdarovania svojich blízkych. Na webových stránkach kampane Buy Nothing Christmas (Vianoce bez nákupov) sa tak návštevníci môžu inšpirovať k povozeniu detí na chrbáte, k objatiu celej rodiny, alebo si môžu vytlačiť kupóny na masáž zadarmo alebo na stráženie detí a tieto potom darovať členom svojej rodiny. Iniciátor kampane Aiden Enns v interview vyhlásil, že ľudia celý rok tvrdo pracujú, aby si potom za zarobené peniaze kupovali veci, ktoré nepotrebujú. www.buynothingchristmas.org

Tradície vianočného stromčeka v Kanade

Traduje sa, že prvý vianočný stromček v Kanade ozdobil sviečkami barón Friederick von Riedesel, pôvodom z Nemecka, v québeckom Sorele v roku 1781. O 65 rokov neskôr istý obchodník William Prior, aby potešil svoju ženu pôvodom z Nemecka, ovešal stromček sklenenými ozdobami. Od tej doby sa tento zvyk v Kanade rozšíril, aj keď tradícia vianočného stromčeka je nemecká. Svätý Bonifác, ktorý šíril v Nemecku kresťanstvo, narazil údajne pri svojom putovaní na pohanov, ktorí uctievali dub. To ho nahnevalo a strom vyrúbal. Na mieste, kde stával dub, vyrástla jedľa. Svätý Bonifác to považoval za znamenie, a tak sa jedľa stala kresťanským symbolom. Vianočný stromček neodmysliteľne patrí k vianočným tradíciám aj v Kanade a do výberu a zdobenia stromčeka sa zapája celá rodina. Tradícia Bostonského vianočného stromčeka začala v roku 1917 v kanadskom Halifaxe. Vtedy sa v tomto prístave zrazili dve lode a následná explózia si vyžiadala 1 900 obetí a 9 000 zranených. Obyvatelia Bostonu poslali ako okamžitú reakciu na tragédiu zásoby jedla, lekárov a zdravotné sestry. Od tej doby dostávajú obyvatelia Bostonu od Kanadánov každý rok vianočný stromček ako prejav vďaky za vtedajšiu pomoc.

Javorový sirup na vianočnej tabuli

Javorový sirup je sladká a zdravá pochúťka, ktorá sa získava z miazgy javorov. Javorová šťava obsahuje vitamín B, vápnik, železo, cukor, organické kyseliny a minerálne a aromatické látky. Kanada je najväčším svetovým producentom tejto zlatistej tekutiny, ktorá je druhou najväčšou potravinovou exportnou komoditou krajiny. Kanadania

používajú javorový sirup nielen ako prísadu do sladkých jedál, ale aj do slaných. U nás môžete javorový sirup kúpiť v predajniach zdravej výživy a v niektorých väčších obchodoch. Vyberajte dôkladne, pretože na trhu sú aj

výrobky, do ktorých sa pridáva cukor, glukózový alebo kukuričný sirup, aromatické látky či farbivá. Vzhľadom k tomu, že krátko pred Štedrým dňom už má väčšina domácností vianočné pečivo upečené, ponúkame vám aspoň recept na polevu na vianočné pečivo s javorovým sirupom.

Ľadová poleva s javorovým sirupom

- 2 šálky práškového cukru
- 1 lyžica masla
- 1/8 lyžičky soli
- 1/2 lyžičky vanilky
- 1/2 šálky čistého javorového sirupu

Do malej misky nasypeme práškový cukor, primiešame ďalšie suroviny a vyšľaháme. Podľa potreby môžeme zvýšiť dávku cukru.

KVÍZ O KANADE

Odpoveď z minulého čísla: V mestách žijú štyria Kanadania z piatich.

VŠETKÝM ČITATEĽOM MOZAIKY ŽELÁME
PRÍJEMNÉ PREŽITIE VIANOČNÝCH SVIATKOV A
VŠETKO NAJLEPŠIE DO NOVÉHO ROKU 2006.